

Vestre Viken Avdeling psykisk helse og rus
v/
postmottak@vestreviken.no

Dette brevet sendes kun per e-post.

Vår ref.:
24/1713- 27- GHE

Deres ref.:

Dato:
05.12.2025

Utvikling BET og tilgang på behandling som forebygger tvang

Likestillings og diskrimineringsombudet (LDO) har lovfestet tilsynsansvar for FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med funksjonsnedsettelse (CRPD). CRPD styrker forenklet sagt prinsippet om selvbestemmelse og autonomi for alle personer, uavhengig av funksjonsnedsettelse, herunder når det gjelder tilgang på helsetjenester basert på fritt og informert samtykke.

I lys av dette er LDO, som omtalt nærmere i brev 29. juli 2024 og kommunikasjon i etterkant av dette, opptatt av at alle statlige aktører har en plikt til å utforme tjenestene slik at personer med mentale funksjonsnedsettelse får tilgang på helsetjenester som i størst mulig grad er autonomifremmende - også personer med psykososiale funksjonsnedsettelse som i dag risikerer omfattende bruk av tvang i behandlingen.

I brev til oss 30.08.24 om bakgrunnen for omorganisering av BET-klinikken skrev Vestre Viken HF blant annet at «Når det gjelder tilnærmingen som ligger bak BET-metodikken, mener vi den har potensiale til å redusere tvangsbruk for en viktig gruppe pasienter, men at vi i dagens situasjon ikke klarer å utnytte dette potensialet til fulle på grunn av måten tilbudet er organisert på.»

Vi fikk opplyst at behandlingen skulle, gå fra å være et behandlingstilbud i døgnavdeling til å være et i hovedsak poliklinisk tilbud innenfor DPS, men med mulighet for tilgang til døgnbaserte tjenester.

Vi forstår det slik at det nå er etablert et poliklinisk tilbud som skal fungere som en koordinerende base for helhetlige døgn forløp med mulighet for både kortere og lengre innleggelser. I lys av tidligere kommunikasjon og bekymringsmeldinger fra pasienter som tidligere har hatt svært god nytte av behandling av BET-klinikken som nå er omorganisert, har LDO nå enkelte oppfølgingsspørsmål knyttet til den videre utviklingen.

1. Hvordan sikrer Vestre Viken helseforetak at også de pasientene som har mer psykososiale funksjonsnedsettelse med behov for omfattende tjenester, får tilgang til helsetjenester som er tilrettelagt ut fra deres individuelle behov, og i tråd med prinsippet om selvbestemmelse i CRPD?
2. I sitt brev til oss 30 08 2024 skrev helseforetaket at:

«BET-tilbudet har avstedkommet mange lovende funn og positive erfaringer...Til tross for at seksjonens medarbeidere har arbeidet utrettelig og oppnådd gode resultater på flere fronter, ser vi at utviklingen på noen sentrale områder gjør det nødvendig å korrigere kursen...»

LDO forstår selvsagt at omlegging av tjenestene kan ta noe tid. Vi lurer likevel på om det er mulig å si noe mer overordnet om når det er grunn til å forvente at omorganiseringen av den tidligere BET klinikken skal ha ført til et behandlingstilbud som faglig sett er bedre og når ut til flere personer i målgruppen for tilbudet - herunder de pasientene med mer omfattende psykiske lidelser eller psykososiale funksjonsnedsettelse?

3. I tidligere kommunikasjon, senest i brev 30.08. 2024, har LDO fått opplyst at det siden 2018 ikke har vært mulig å legge til rette for forskning med kontrollgrupper eller randomisering, og at det derfor ikke har vært mulig å komme videre når det kommer til å øke evidensgraden bak metodikken i BET. Vi har videre forstått det slik at en av helseforetakets intensjoner bak omorganiseringen av BET-klinikken/behandlingstilbudet også er å sikre bedre evidens for BET-behandlingen. LDO er også opptatt av å få styrket evidens for virkningen

av autonomifremmende behandling for personer med psykiske lidelser. Å få solid evidens for effekt av slik behandling også når det gjelder personer som har mer omfattende psykososiale funksjonsnedsettelse er ekstra viktig. LDO ber derfor om informasjon om hvordan helseforetaket nå legger til rette for å sikre slik evidens for behandlingsresultatene basert på BET-metodikken – særlig for de pasientene som har mer omfattende lidelser/funksjonsnedsettelse, hvor det også er risiko for tvang?

Vennlig hilsen

May Schwartz
avdelingsdirektør

Guri Hestflått Gabrielsen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent, og gyldig uten signatur.

Vedlegg:

Kopi til:
postmottak@vestreviken.n
o